Почтову оплату зложено з гори гуртом.

Ч. 35. Неділя, дня 28. серпня 1921. (Ціна 1. прим. 10 мп.) Рік III.

Ціна примірника 10 м. Чвертьрічна передплата разом з оплатою почт. в краю 120 м; за границею разом з оплатою почт. 350 марок, поодиноке число 20 м В Америці 2 дол. річно. Адреса Редакції і Адміністрації: Перемишль, вул. Побереже ч. 1.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

Оголошення: 20 м, за один петітовий рядок або його місце.— Дрібні оголошення по 4 м від слова. — Хто шукає праці, платить по 3 м від слова. Оголош: більшим друком платиться подвійно. Оповістки товариств платиться по 3 м від слова.

Галичина та Соборна Україна.

По розвалі Австрії почали галицькі Українці в падолисті 1918 р. з незмірним трудом будувати свою державність. У цій рішаючій хвилі поповнили галицькі Січові Стрільці, що перебували тоді на Україні, величезну похибку такого розміру, що вона дотепер жорстоко мститься на цілій Соборній Україні, на цілім українськім народі.

Вони не пішли на поміч загроженій Галичині, а з окрема Львову і остали на Великій Україні, щоби бути стрижнем повстання проти тодішнього українського, гетьманського уряду. Їх арґументація була проста і принадна: «Ми заступаємо ідею Соборної України. Чим є супроти неї Львів і Галичина? Дорога до Львова веде через Київ, а не на відворот«.

Цей гарний клич найшов віру в багатьох Галичан, котрі вірили, що галицьке Січове стрілецтво, побувши на великій Україні, добре її пізнало і має реальні підстави думати, що Велика Україна швидче і краще зорґанізується в державу, як маленька Галичина.

В імя цего клича Січові Стрільці не прийшли на поміч Галичині. Львів перейшов в польські руки, а його втрата була головною причиною невдач ЗУНР і єї упадку в літі 1919.

Страшна ошибка, поповнена в Білій Церкві, в листопаді 1918, це перший визначніщий доказ зле зрозумілого і пристосовуваного соборництва. Величезні теж шкоди принесла всій українській справі передчасна злука Галичини з Великою Україною на **тактично-політичному** полі. Справа ЗУНР як одної з так названих сукцесійних держав Австро-Угорщини була для великих держав світа зовсім ясна й легка до розвязання, бо утвореннє самостійної Галицької Держави не стояло на перешкоді ні «обєдинительно» настроєній французькій політиці, ні коректній та все заздалегідь передбачаючій Англії. Нерозважно відразу злучивши справу австрійської спадщини зі справами Східної Европи, дали ми неабнякий твердий горіх гризти великим державам і неабнякий козир у руки ...Польщі. З цим козирем в руках вона й добула собі мандат військової окупації Галичини, яка до нині тріває. За Галичиною мусіла прийти під Польщу й Холмщина, Підляше, частини Полісся і Волині. Кожний сяк так обізнаний із політичними й мілітарними умовами західної України зрозуміє, що й без грудневих та квітневих роздаровувань українських земель ці землі враз із Галичиною мусіли дістатись під польське володіння — якраз тому, що ми втратили Галичину. Ось наслідки нерозумно пониманого й пристосовуваного «соборництва»! Це й повинно бути для нас наукою.

Погляньмо, як инші народи доходили до соборности. Німці, добуваючи соборности, робили це постепенно. Бісмарк знав дуже добре, чому в р. 1866 не прилучував до Німеччини австрійських Німців, а про швайцарських то й не думав. Так само робив Кавур, зєдинюючи Італію. Чи булаб станула по 1870 році велика італійська держава, якби Італійці, на взір Галичан, були хотіли й Корсики й Німци й Тессіну й Трентіно й Трієсту? Ні. Тому вони брали наперед те, що з **тактично-політичних** причин можливе взяти. Аж в 1918 р. довелося їм забрати італійські землі Австрії. Таких прикладів можнаб призбирати багато.

Сконфісковано!

Сконфісковано!

У Жидів — а в нас??

Від одного поважаного громадянина дістаємо таке письмо:

Оноді був я в Станиславові. Користаючи зайшов я до „Жидівської фарми для сиріт“ при вул. Брукованій. Фонданія 20-ти морґова. Збіжеву господарку на 12 морґах віддано на спілки, а 8 морґовий огород оброблює 30 дівчат-сиріт в віці 14—17 літ і тим способом добуває собі удержання власною працею. Забрано сих дівчаток з вулиці, яка вже вважала їх було своїми жертвами. Однак „фарма“ виратувала сиріток зі страшних обіймів вулиці і заставила до чесної праці при господарстві. Чистота в заведеню аж вилискує! Всюди взірцевий лад і порядок Був я там саме в розгарі роботи. Часть дівчат працювала в огороді, часть ладила чудову ярину на базар, одні доїли корови, инші напували коней, ще инші поралися в кухні.

В роботі міняються що тижня. Учениці, вільні від домашних занять, стають до праці в огороді, який красується на місци колишнього багна.

Учениці аванзують відповідно до поступів в господарських заняттях. По кількох роках вийдуть вони з „фарми“ зі свідоцтвом укінченої господарської школи і стануть пожиточними членами свого громадянства. Надзір і керма дівчатами спочиває в руках непринятої Поляками до служби учительки, п. Анни Бандлер, яка сповняє свої обовязки з гідним подиву адміністраційним змислом і з повною посвятою.

І пригадав я собі що до війни говорилося у нас багато про піднесення управи ріллі. В тій цілі закладано навіть господарські школи. І так повстала господарська школа для хлопців в Милованю, для дівчат в Угерцях. Так було до війни. А як тепер? І в моїй душі повстало бажання оглянути котру з них. Поїду до Милования. Туди близще. Чував я про школу в Милованю чимало. Їду. Подивлюся. „Ось там! —“ каже мені ґазда, що віз мене з двірця в Єзуполи. І показав батогом в сторону двоповерхового будинку, який видніє на горі. Пожалів я конят, отже розплатившися за підводу, попращав свого ґазду і пішки йду в гору у вказаному напрямі. Наближаюся до школи. „Е.!!! Хиба мене в дурні пошили?“ — думаю. Кудаж бо це взірцева школа? Ні то воріт, ні плота, обдерт-

господарскі будинки... Лиш хабазе, хабазе!... Дійсно взірцеве!...

Втім обсіли мене собаки. З подвіря надбіг мені на ратунок хлопчина. Від него довідуюся, що я дійсно у наміченої цілі, себто у „взірцевім“ господарськім закладі в Милованю.

Прошу свого оборонця завести мене до управителя школи. На жаль управителя нема. Від довшого часу він гостем в милованській школі, яка зовсів нечинна, хоть на етаті школи є 6 осіб достаточно кваліфікованого учительского персоналу. Але учеників нема, бо жаден господар не дасть дитини до милованської школи, як довго вона буде в теперішному стані.

Просторі кімнати школи стоять замкненою пусткою. Яка отже приємність є сидіти тут управителеви? От і лишив він школу, а сам займається „торговлею“. Шість-морґова шкілка овочевих дерев заросла хоптами, бо на висапання нема фондів, хоть сеї весни продано щеп за близько 900.000 м. Вже третий рік не закладається тут шкілки сівок, не щепиться весною дичок, бо „нема“ грошей на робітника ані навіть на огородничу масть. Шкілка веґетує застарілим довоєнним надбанням.

Сади літами не чищені, яринний огород часто стоїм облогом, лиш хабазя — хабазя!... Пустка, бо нема рук до праці... А сотки сиріт блукає по під людські пороги, замісць працювати в наших господарських школах, як жидівочки на фармі. Є ще при школі в Милованю пасіка, яка має повну „автономію“, бо сталого пасічника до неї нема. Ось як виглядає одинока у Сх. Галичині господарська школа, основана для 4 міліонового народа його Владикою Андреєм! Учеників нема. Управитель школи гандлює, а у Львові нічого не знають, чи може не хотять нічого знати?

Видко господарка не оплачується. Рук нема! У Жидів инакше. У нас і 234 морґів поля при господарській школі в Милованю відай „не можуть“ дати удержання ученикам. Отже обійдемося без школи. А може найдуться такі, що за нас і без нас господаритимуть? Поживем—побачимо!

Ворона.

Чи можете спокійно спати, коли ще не обезпечили Ви від огню, і то на теперішну вартість, своїх будинків, движимостей і збіжа в Товаристві вз. об. „Дністер“ Львів, вул. Руська 20.

Східна Галичина.

Справа державного становища Сх. Галичини наближається поволи але певно до вирішення. Про це свідчать звісна заява Льойда Джорджа на запит льорда Сесіля, а далі заява льорда Бальфура на конференції премієрів доміній в Льондоні в д. 10 липня, котрий зазначив що справа Сх. Галичини дотепер не вирішена, а належить вона до найважніщих справ у звязку з виконаннєм версальського мирового договору. Що говорено більше про Сх. Галичину на цій конференції, поки-що не знати, але бесіда про це мусіла бути, бо премієр Канади Міен, вернувши до свого краю, висловився так користно про незалежність Сх. Галичини, що канадійські Українці телеґрафічно вінчували през. Петрушевичеви.

Формальною перепоною до полагодження східно-галицької справи лишається Гор. Шлеск. Як звісно ця справа була причиною, що послідна сесія Найвищої Ради була така бурлива. По вирішенню справи Гор. Шлеску Радою Союзу Народів, верне вона знов до Найвищої Ради, котра затвердить вирок Ради Союзу Народів і тим самим усунеться перепона, що стояла на дорозі до вирішення долі нашого краю. Тому правдивою видається телеґрама, яку одержав «Нови Дзєннік з Парижа (ч. 216. з 19/8). Ця телеґрама звучить: «По останнім відомостям має Найвища Рада на своїм найблизчім засіданню» занятися справою Сх. Галичини. Ґазети сподіються цего засідання в осени.

Українська політична еміґрація працює тепер всіми силами, щоб вирішеннє справи Сх. Галичини приспішити, поміщуючи в заграничних ґазетах відповідні статті на інформуючи Найвищу Раду про події у Сх. Галичині. І так краківська «Нова Реформа» в. ч. 188 з д. 19. серпня доносить таке: Президент Української Національної Ради Сх. Галичини, Др Евген Петрушевич вислав до Найвищої Ради ноту, в якій протестує проти панування Поляків у Сх. Галичині. В тій ноті Др. Петрушевич жадає: 1). щоби Найвища Рада заборонила Польщі переводити спис населення в Сх. Галичині, зазначує: 2). що польська влада при видаванню пашпортів уважає Українців польськими горожанами, вписуючи в пашпорт клявзулю «горожанин польської держави»; 3). від гр.-кат. урядів парафіяльних польська влада домагається ведення метрик в польській мові; 4). переносить українських урядників поза область Сх. Галичини; 5). польська влада розпочинає рекрутувати до польського війська населеннє Сх. Галичини і приневолює урядників Українців, Жидів і Німців ставитись перед асентерунковою комісією. Далі Др. Петрушевич стверджує, що Польща кольонізує Сх. Галичину мазурами, котрих послідними часами спроваджено до Сх. Галичини понад 120 тисячів. Цю ноту вислано д. 30. липня.

З життя природи.

Під тим заголовком зачав виходити в тарнівській українській ґімназії природничий журнал під редакцією п. Л. Бачинського. До цього часу вийшла два числа, друковані на машині до писання. Хто знає відносини на еміґрації та ці душевні настрої, які навіть людині зі здоровими нервами відбирають останки сил, цей здивується появою такого тихого чину, що зовсім не обчислений на зовнішний ефект. Одинока його мета, це вихованнє цього дрібного, молоденького гуртка, це бажання навіяння цих весняно-юних сердець правдивою любовю до рідної землі.

Є в нім враження з численних прогульок, які молодий гурток під проводом свого вчителя зробив в околицях Тарнова. Пишуть їх самі ученики з захопленнєм та зацікавленнєм. І ось оповідає в одному місці оден хлопчина, як „водяна блощиця підчас годування тритонів накинулася нахабно на дощового хробака, впилась в нього своїми щелепами, так що виступила кров“. „Дня 18 березня (марта) чути в полі спів жайворонка, який нагадує нам наші широкі українські степи“.

Юрко Сорока ученик 1-і кляси пише:

„Не проснуться луги і поля
В краю польськім чужім,
А прокинуться у нас на Вкраїні,
На Дніпрі, на широкім, святім“.

І він хоче вернутися на Вкраїну, бо йому тяжко жити на чужині, його товаришкам Норі і Лялі сумно. За Україною сумно. На Україні краще живеться. Їм сумно, бо тужать за широкими ланами, за рідними селами. І все, на чім тільки спочине в природі око дитини, нагадує її рідні сторони. Любов до рідного краю, до його природи, набирає в цьому зовсім нечепурному своїм виглядом журнальчикові якогось побожного жару, який почувається тільки в болісній молитві.

Є богато описів з життя комах звірят, і т. д., які випрацювали самі ученики. Взагалі журнальчик робить дуже приємне миле враження. Вчить дітей робити спостереження в природі, пізнавати її й любити. Педаґоґічне значіння такого журнала тим більше, чим тісніще дитина з ним звязана. Число друге журнала вийшло повнійше і змістом і обємом. Цінне в ньому це, що не обмежується виключно на явища природи, але старається впровадити дитину в ту царину творчости, яка вяжеться безпосередно з природою і є її випливом. До таких місць належить гарний віршик ученика 3-ї ґімн. кляси „Весна“, або згадка про життє й творчість композитора Микола Леонтовича, в якого творах по мистецьки відбивається природа України. Журнал „з життя природи“ це мала цеглинка в нашому національному життю, але цеглинка, яка покладена в його підвалинах. Жаль тільки, що так бється за своє істнування ізза фондів, яких недостає а які в такому ділі повинні й мусять бути. Добре булоб, щоб наші природники-професори звернули увагу на цей журнальчик і науку природи і по наших школах змодернізували. *О. П. Б.*

Читайте і ширіть „Український Голос“

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

Рада Союзу Народів збирається на засіданнє д. 29. серпня і має висловити думку, як треба поділити Гор. Шлеск. Польські ґазети вже наперід пророкують, що рішеннє Ради Союзу буде для Польщі некористне, бо Рада вже в справі Сх. Галичини і Вильна заняла становище, яке не годиться з політикою Польщі.

З послідні сесії Найвищої Ради аж тепер знані є деякі подробиці. Анґлійські часописи доносять, що Франція обіцяла Польщі мало що не половину Гор. Шлеску і саме тому Бріян наставав на це, щоб Польщі признано і ті области, де Німці при плебісциті одержали більшість голосів. Коли однак проти Бріяна виступив Льойд Джордж. а за ним і Італія та Японія, зачав Бріян хитатися і готовий був багато спустити зі своїх жадань. Про це довідалась Польща і вислала до Франції письмо, в котрім дорікала французькому урядови, що не додержує обіцянки і загрозила, що колиб Польщі не признано обіцяних Францією областей, то вона змобілізує польську армію і силою займе всі области Гор. Шлеску. По одержанню цієї ноти, Бріян заявив Л. Джорджови що не уступить, а як причину подав польському загрозу. Льойд Джордж обурився цею погрозою і заявив бажаннє негайно виїхати до Льондону, що означало нічо инше, як розбитє коаліції. Охоронив коаліцію перед розбитєм італійський премієр Бономі, котрий порадив віддати справу Гор. Шлеску до порішення Раді Союзу Народів. На це згодились всі тільки тому, щоб бодай про людське око удержати коаліцію.

Краківська «Нова Реформа» остро картає польських політиків за киданнє погроз, котрих ніхто не боїться, а котрі лиш шкодять Польщі, і домагається оповіщення всіх актів в справі Гор. Шлеску, аби Поляки знали, хто завинив, що Польща мало що дістане з Гор. Шлеску.

Франція пяна від ненависти до німецького нароца. А як пяна то й по пяному дразнить далі Німців. А іменно обсадила вона німецькі землі над Реном муринським військом, яке удержує на кошт Німеччини. Тому саме, що удержаннє війська нічо не коштує Французів, годують вони муринів по панськи. Муринський вояк дістає на обід товсту юшку, шмат мяса, сардинки, ковбаски, масло, нову картофлю, шпараґи в сметанковім сосі і 5 чверток літри вина. На вечеру: юшку з локшином (макараном), волове мясо з фасолею, конфітури, чвертку літра червоного вина і чай. Німці мусять дивитися, як чорношкірі вояки празникують за їх кервавицю, а німецькі діти голодують. Таке поступованнє Французів мусить будити в Німцях жадобу пімсти, будить ту жадобу пімсти і в діточих серцях. Бож ці діти і тепер собі ставлять питаннє, чому воно так діється, чи це справедливо, щоб їх батьки працювали на чорношкірих жовнірів замісць працювати для своїх голодних дітей. Тай мусить теж ображувати національну гордість Німців, що над ними панують або й знущаються мурини, котрих Французи спровадили аж з далекої Африки І чиж не має прийти до нової війни? Прийде, бо стара і нерозкаяна грішниця Франція лиш думає над тим, як би Німців дратувати. Гірка дуже гірка та французька побіда, що опирається на муринських животах, наповнених червоним вином, в якім плавають сардинки.

Ірляндці скликали свій революційний парлямент на сесію, котру отворено 16 серпня. Цей день в Дубліні був святочним. Товпи Ірляндців залягли вулиці і площу перед парляментом і радісними окликами вітали та обкидали квітками през. де Валєру і послів-революціонерів, як йшли до парляменту на засіданнє. Всіх Ірляндців лучила одна думка, одно бажаннє: «Вільна Ірляндія!» Не діляться Ірляндці в тій грізній хвилі на партії, нема між ними «буржуїв» ні «пролєтарів» — бо всі вони пролєтарі супроти чужих Анґлійців, котрі до тепер панували над Ірляндією. Як позбудемося гнобителів Анґлійців, як збудуємо свою національну державу — так кажуть всі Ірляндці без виїмку — тоді будемо госпо-

ҐРАНД КАВАРНЯ братів Борнштейнів вул. Міцкевича. — Телефон 78. — Перворядна і найбільша каварня — що дня концерт знаменитої орхестри, — 4 білярди Сойфертовські. — Звинна послуга. — Краєві і заграничні часописи. — Богатий у всячину буфет. — Всілякі напитки найліпшої якости.
О численні відвідини просять ВЛАСТИТЕЛІ.

дарями в своїй хаті і уладимо її так, щоб кождий був вдоволений, щасливий.

Ця думка панувала і серед послів, серед котрих є і трудова інтелігенція, і селяне і робітники. Зійшлись вони в салі засідань. Президент отвирає засіданнє, взносить оклик в честь вільної Ірляндії. Всі посли стоячи кричать. «Най жиє вільна Ірляндія!» Тепер през. де Валєра забирає голос і здає справу з переговорів з Англійцями. Каже, що Англія годиться, щоб Ірляндія мала повну самоуправу, яку має Канада, але бвжає, щоб Ірляндію поділено на часть ірляндську і часть англійську (Ульстер), в котрій живуть Англійці-кольоністи. На це — говорив далі де Валєра — Ірляндці ніколи не згодяться. Ірляндія є неподільна, Ірляндія мусить бути соборна. А кольоністи-зайди не можуть розбивати ірляндської соборности. Кривди їм не зробимо, нехай вони сидять на своїх ґрунтах, нехай мають свої школи, свої уряди, нехай мають автономію, але нехай знають, що вони живуть в Ірляндії, на тій землі, котру наші діди зросили своїм потом і кровою, нехай признають, що вони живуть в Ірляндії, в ірляндській державі. Коли Англія не признає соборности Ірляндії, то знов нехай ведеться боротьба, а ми посли присягнім, що життє положимо за соборну, неподільну Ірляндію. Зірвалась буря оплесків, всі посли як один обіцяли жертвувати майно і кров за соборну Ірляндію.

По тій ухвалі не знати, що буде. Мабуть Англія буде приневолена згодитись на бажаннє Ірляндців, коли хоче мати мир.

Он до чого довела єдність ірляндська. Не мріють вони тепер про боротьбу клясову, про світову революцію, бо в них тепер одна боротьба за Вільну, Соборну Ірляндію! От о скілько висше стоять Ірляндці від Українців!

Сербський король Петро Караджорджевич помер в 77 році життя. Був він внуком Юрка Чорного, (по сербськи Кара-Джорджа) селянина з села Тополя, що займався годівлею свиней. Але цей Юрко був теж горячим сербським патріотом і разом з Милошем Обреновичем був провідником в сербськім повстанню проти Турків. Повстанці вирізали гнобителів сербського народу і здобули волю для Сербії, котра стала незалежною державою. Тепер оба провідники хотіли бути князями в Сербії, але більше щастя мав Милош Обренович, котрого й вибрано князем. Та не довго він сидів на княжім престолі. Серби скинули його і посацили на престолі Юрка Чорного. По його смерти вступив на престол його син Александер, котрий був батьком помершого короля Петра. Але Серби в р. скинули і Алексаедра з престола та вигнали його з краю, а на престол знов вступив 80 літній Милош Обренович. Александер Караджорджевич скитався на чужині з дітьми, де й помер, а в Сербії панували Обреновичі: по смерти Милоша його син Александер, внук Мілян і правнук Александер. Але Обреновичі панували нещасливо. Мілян був гулякою і марнотравником, а його син Александер був тупоумний і роздразнив Сербів так, що його в р. 1903. вбито. Тепер покликано на сербський престол Петра Караджорджевича, котрий дотепер жив в Женеві. Був він добрим сербським патріотом і тому Серби любили його. Він і дочекався великої хвилі сербського народу, а іменно за його панування зєдинилися всі Серби в одній національній державі. Правда, багато крови і майна коштувало це зєдиненнє, а король Петро мусів втікати перед Німцями і Австріцями на чужину, але без жертв і трудів ніхто не добув волі. Повернувши до увільненого від ворога краю, король Петро зовсім оглух, тому й іменував своїм заступником сина Александра, котрий по смерти батька став корокем Сербії або як вона тепер називається, Югославії.

Українці! Памятайте що кождий Українець вписує свої діти тільки до української школи.

Дописи.

Сілець пов. Перемишль. З хвилею польської окупації завмерло життя й праця в товариствах Сільця. Порівнавши Сілець передвоєнний з теперішним, знайдемо велику ріжницю. Страха ради і провокаційної роботи одного зрадника-хруня не скликувано загальних зборів жадного товариства. В селі повстало дві партії: „партія старих“ і „партія молодших“. Молодші таки мудрійші, бо не зважаючи на провокаторські страшила, скликали загальні збори Читальні „Просвіти“ 7/8 ц. р., вибрали новий виділ, який постановив витривало попрацювати і довести до до порядку все, що занедбали зацофані раби. „Не особисті користи, але загальне добро всіх громадян!“ — це клич нового виділу читальні. Вправді була шопа — були гроші, а де то всьо ділось, то Сільчане певно знають. Це майно належить до всіх, а не до одиниці. Прийде пора й на розрахунок. Зрештою тепер вже такий час, що хруні ростуть як гриби по дощі, але нехай будуть певні, що ще й їм повяжеться рила дротом. — *Гість.*

Хриплин пов. Станиславів. Перед трома місяцями закватеровано в нашім селі 2 швадрони полку польських уланів, так що ці улани в нас кватерують вже четвертий місяць. Які гаразди переживає громада з закватерованою кіннотою, хіба не треба писати, бо це звісно всім селам, де стояла або стоїть кіннота на кватирі. Додаю тільки це, що в нас по приказу команди вкорочено горожанські права, бо не дозваляють (майже від початку, як закватерувалась у нас кіннота) цивільним ходити, ні їхати в селі по годині 10 вечером, без огляду на це, чи хто має пильну потребу, чи з поля йде або їде. Мотивується цей приказ тим, що в селі діються крадежі, яких нібито допускаються цивільні. Сидимо отже по 10 годині в хаті і не вільно нам подивитись, що діється на нашім полі за селом. Та мало того. Дня 14. серпня ц. р. наш Громадський уряд дістав таке письмо: 6 pułk Ułanów Kanłowskich 2gi szwadron. Do Urzędu gminnego w Chryplinie. Rachunek: Za 360 fur gnoju pozostałego wskutek 3ech miesięcznego postoju 120 koni 2go szwadronu we wsi Chryplinie w cenie po 1000 Mk jedna fura razem 360.000 Mk którą to sumę Urząd gminny w najbliszym czasie wniesie do kasy 2 szwadronu 6 p. ułanów. Po uregulowaniu niniejszego rachunku Dow. szwadronu zapłaci rachunek przedstawiony przes Urząd gminny. Michowski ppor. D-ca szwadronu.

Як поясненнє додаємо, що ходить тут о заплату за навіз від тих господарів, у котрих стоять коні на кватирі. Господар отже мусить за одного коня віддати три фіри навозу зглядно заплатити *три тисячі польських марок*, а коли має 2 коні на кватирі має віддати 6 фір навозу або заплатити 6000 мп. і т. д. Звідкіля в такій скількости взялося того навозу, не знати, а колиб і було де, то з чиєї соломи, коли коні зовсім соломи не діставали на підстілку. Вправді дістали за цілий час оден раз по трошки соломи, але її сейчас зрізали улани на січку. Підстілку мусить давати господар і до своєї соломи має він тепер від кождого коня за гній доплатити 3000 мп. Як це назвати? Чи це може по приказу висшої команди, чи це який новий закон? Отсим просимо компетентні чинники і військові власти о поміч зглядно взяти нас в оборону перед заїлостю команданта швадрону. — Інтересовані.

Орґанізуймо кооперативи!

Життя одиниць, а тим самим й життя народів є вічною боротьбою о істнованнє. Народ, що покине боротьбу, складає тим самим оружє, а так само й народ, що в борбі не устоїтся, засуджений на загибель. Ця безкровна боротьба ведеться на всіх полях: політичнім, просвітнім і економічнім. Борба на економічнім полі є найзавзятіща, бож економічні умовини життя, це підстава істновання чоловіка. Хто економічно сильний, той політично незалежний. Найважніщим із кличів нинішної хвилі для нас є кооперація, бо зі злуки хотьби слабших сил одиниць — повстає сила, яка може вести успішну боротьбу з економічно сильніщими одиницями. І коли навіть заможніщі підприємці лучаться в спілки, то тимбільше хлібороби повинні лучитися в спілки, памятаючи, що „громада великий чоловік.“ Тимбільше, що кооператива лучить з собою одиниці близші собі по крови і походженню — отже одиниці одного народа. Звідси власне повстала ідея народньої злуки, котра особливо у нас в цю пору має величезне значіння. Глубоко відчуті суспільно-економічні потреби викликали пекучу конечність кооперації. І без огляду ня це, в яких обставинах будемо жити — кооперативи стануть дуже важним чинником в суспільно-економічнім розвою нашого народа. Тому то за покликом Центрального Комітету кооперативів у Львові оснувався з днем 15/7 ц. р. в Перемишлі Повітовий Комітет Орґанізації кооперативів, що має на ціли отворення повітового Союза Кооперативів в Перемишлі і закладання кооперативних спілок по селах перемиського повіту. Беручи під увагу велику потребу знищених лихоліттям воєнним наших сіл, як також і очевидну користь кооперативів, повітовий комітет в імени ідеї добра звертається цею дорогою до свідомого громадянства цілого повіту з зазивом взяти енерґічну діяльну участь в орґанізації кооперативних спілок в цілому повіті. З окрема наша інтеліґенція повинна тим зацікавитись — і прикласти рук до будови фундаменту кооперації. Коли щиро і зі знаннєм попрацюємо на полі кооператив — то ніхто з нас не буде без заняття чи посади. Люди, що розуміються в справах кооперативних, нехай зголосяться до орґанізаційної праці в повітовому комітеті, а ті, що моглиби занятися орґанізацією кооперативів на місцях свойого побуту, нехай звернутся до Окружного Комітету за інформаціями і інструкіями. Канцелярія пов. К. Ор. Кооперативів міститься при Союзі Спілок в Перемишлі — Народний дім. — *Іван Повх.*

ВСЯЧИНА.

Наших дописувачів просимо, щоби всі дописи, призначені до друку, писали виразно і тільки на одній стороні аркуша паперу.

В перемиській дієцезії в кількох парохіях прийшло до острого конфлікту між вдовами по парохах а новими адміністраторами. Два випадки навіть були предметом судової розправи. Нам здається, що парохіяльний дім повинен бути взором згідного пожиття для парохіян, а не давати лихий приклад. В тім напрямі висловлювались і самі селяне, котрі явились у нашій редакції і описували нам сцени цеї поганої сварки. Сподіємося, що Всесв. Еп. Консисторія вгляне в цю справу, розсудить сама, і не дозволить справу доводити аж перед суд.

Гром. Іван Вовк (Ганусівці п. п. Єзупіль) просить нас оповістити прилюдно, що він не є передплатником „Рідного Краю“. Адм. „Рідного Краю“ без ніякого замовлення прямо насильно накидала висше згаданому свій часопис. Щоби її спекатись гром. Іван Вовк вислав таке письмо: „До Редакції „Рідного Краю“ у Львові. — Отсим подаю до відома, що я Вовк Іван і також всі громадяне тутейшого села з напрямом Вашого часопису рішучо не годимося, тому проситься Редакцію, хотяй даром, часописи не посилати.—*Іван Вовк.*

Доносять нам з Чортнова, що там деякі бюра дневників продають „Укр. Голос“ по 20 м. Це очевидне обманьство. Примірник „Укр. Гол.“ в цілій Галичині коштує тільки 10 м. а купці дістають опуст досить великий, бо аж 2 м. від примірника, а до того ще оплачуємо почтову належитість і приймаємо нерозпродані. Тому просимо наших читачів, щоб повідомляли нас, колиб ще в якій місцевости бюра дневників брали за примірник „Укр. Гол“. більше як 10 м. Далі просимо наших читачів з сіл, щоб подавали нам адреси сільських склепів і кооперативів, а ми будемо їм в розпродаж висилати наш часопис, щоби оминути тих купців, що допускаються здирства.

Начальний міський лікар в Перемишлі оповіщує отсе: З д. 1. серпня ц. р. отворено в амбуляторії санітарного бюра Маґістрату безплатну порадню для хорих на груди. Хорих приймається що вівтірка, четверга і соботи від год. 3—5 по полудні.

Памятайте про пресовий фонд „Укр. Голосу“!

Перед світом голоситься, що ґен. Желіґовскі „бунтівник“, а тимчасом Українців силоміць відсилається до війска Желіґовского. І так Івана Васєчка асентереваного в маю відіслано з Бєльска урядово до Вільна, виставляючи йому безплатний білєт залізничрй Nr. 510681. Хлопця Адама Прислопського, що вертав з большевицького полону, замісць відставити до властивого полку, відіслано до армії Желіґовского до Вільна, виставляючи йому безплатний білєт залізничий Nr. 81054 і 81055. Оба ці хлопці є гр.-кат. обряду, української народности, родом зі Смерековець повіту Горлиці.

Анкета в справі готівки. Перед розпадом Австрії було загально звісно річию, що в наших селян находиться дуже багато готівкового гроша за продані продукти, з причиників, відшкодувань і. т. п. В касах ощадности всюди був надмір готівки, а позичок майже на уділювано. Тепер бачимо зовсім відмінне явище. Всі фінансофі інституції відчувають брак готівки, торговельні підприємства не мають капіталів до обороту, а приватні одиниці масово шукають за кредитом.

Через такий стан найбільше терплять наші українські інституції фінансові, торговельні і промислові, бо не мають кредитів з державних кас і не можуть як слід вести свої діла ані задоволити домагань нашої суспільности, яка домагається як раз побільшення і поширення роботи цих інституцій.

Можливо, що вдалобися найти способи перебороти ці трудности, що випливають з браку готівкового капіталу, як що малиби змогу напевно ствердити, чи наше населення має ще дальше так само значні запаси готівки, що давнійше перед розпадом Австрії, як відноситься до теперішної валюти і т. д.

Щоби внести світло в цю справу, редакція нашого часопису відноситься з проханням до ВП. Читачів і Прихильників дати як найскорше відповідь на отсі питання:

1. Які гроші має населення в дооколичних міцевостях і яку суму виносить в приближенню запас готівки в отсих валютах: марки, корони, рублі, доляри, гривни і т. д.? 2. Як відноситься населення до поодиноких родів грошей? 3. Чому люде не вкладають грошей до кас ощадности на відсотки? 4. Який спосіб вважаєте за найбільше доцільний, щоби усунути теперішню нехіть до ощадностей в готівці?

Відповідь на сі питання з можливо як найобширнійшими власними поміченнями ВП. Дописувачів просимо слати на адреєу редакції нашого часопису, зазначуючи в горі листа „Відповідь на анкету в справі готівки“. Зібраний матеріял перегляне окрема економічна комісія і оповістить загальний вислід анкенти, а найінтереснійші відповіди видрукує окремо, однак лише за згодою ВП. Дописувачів.

Нові книжки: Олександер Барвінський. Історія української літератури II. часть (третя народна доба письменства) у Львові 1921. Накладом Книгарні Наукового Тов. ім. Шевченка, стор. 429.

В переднім слові подає автор отсі замітки про єї уклад: „Розбір і виклад літературних творів лучив я, о скілько се було спроможно, з житеппсями їх творців. Справдішній письменник вкладає у свій твір свою душу; тим то в творах письменника проявляє ся єго особистість і єго життє. У деяких наших письменників (передусім у Шевченка) можна зовсім ясно і виразно помічувати внутрішню орґанічну звязь між їх життєм та їх творами. Добре зрозуміне деяких наших письменників (н. пр. Федьковча) можливе тілько на основі докладного знаня їх життя. Але справдішне пізнанне і розуміннє літературних творів і письменьства можливе тілько тоді, коли історик літератури не обмежуєся самими розважанями про письменника, а познакомить з письменником або єго творами, так сказатиб, „в них самих“. Тимто часто наводжу, на скілько є місце, власні слова або частини з писань письменників і виписки з їх творів. Се причинилося очивидно до збільшення обему отсего підручника. Одначе думаю, що се не приспорить трудности, а радше улекшить пізнанє і зрозуміннє нашого письменьства „Щоби ще дальше не збільшувати обему книжки, був я приневолений відложити спис літератури, котрою я користався, і показчик до ширшої „Історії української літератури“, котру приготовляю до печати.“

На дівочу Бурсу „Союза Українок“ зібрала п. Куникова на празнику у о. Вільчанського в Жукотині 4000 Мк. Жертводавцям щире Спаси біг.

На пресовий фонд „Укр. Голосу“ зложили: Ом. Лвшецький суд. рад. Самбір 100 м., Петро Олексюк Сінява 50 м. — Через Адм. Укр. Гол. надіслали: на Рідну Школу П. Олексюк 50 м.

На Рідну Школу зложили в марках від 24. липня до 21. серпня ц. р. Через Ів. Бориса: о. М. Дороцький Злоцьнє 390; о. Вол. Дмитрасевич, Лісько 426; через Базар в Перемишлі: Бусак Іван 80; Малецький П. 50; Федюшка Стефанія 150; Мацьків М. 200; о. О. Бачинський Хотинець 200; Павлюк Е. 100; збірка на забаві в Трійчицях 500; Читальня Просвіти в Коровниках **2.000**; Комисар Мирон 100; Учительський Збір української мужеської ґімназії в Перемишлі за серпень **6.574**; о. Ол. Зубрицький, Перемишль 200.

НАДІСЛАНЕ.

Вписи до народної школи ім. М. Шашкевича в Перемишлі відбудуться 29, 30 і 31 серпня 1921 від год. 9. до 12. перед полуднем і від 3—5 пополудни. Пізнійші зголошення не будуть увзгляднені. —
93—2—2 *Управа школи*

Місячні сходини взаїмної Помочі укр. учительства відбудуться **д. 1. вересня 1921.** о 1. год. в школі Шашкевича. Звіт з засідання Надзірної Ради. Відчит Вп. О. Ціпановської: „Дещо з експериментальної психольоґії.“
98—1—1.

Подяка.

Глубоко тронуті смертю бл. п. нашого сина і брата Осипа Пристая складаємо сердечну подяку за участь в похороні академічному хорови і Вп. Мричкам за їх труд. —
Ощець, Мати, Сестра і Брат.

СТАНЦІЯ і підготовляюча наука в домі державного урядника для учеників або учениць низшої ґімнизії або шкіл народних в Перемишлі за доставою провіянтів і опалу. Відомістьв Адміністрації.
91—1—1

З характером, інтеліґентного, симпатичного, самітного Українця на державнім становиску, літ 50, бажаю пізнати в матримоніяльній цїли для інтеліґентної з душевними прикметами Українки, властительки реальности. Адрес: *Полевий, головна почта Львів, посте рестанте.*
94—1—1

Гнатищак, богослов, подай адресу! Сакру відошлю. *Бих Львів, Домса 1.*

Вже вийшло 1 ч. неперіодичного часопису української музики **„МУЗИЧНИЙ ВІСТНИК“** набути можна у всіх книгарнях і у музичнім видавництві **„Ліра“** Станиславів, Ґолуховського ч. 66.
96—1—1.

Сирота по священику шукає заняття до заряду домом. *Ленчиківна, Тисова п. Красічин.*
92—1—1.

Кружок Українського Педаґоґічного Товариства в Перемишлі потребує на цей шк. рік одну зглядно дві учительські сили (жіночі) до виділової школи. Услівя після умови. Зголошення слати до Управи школи при вул. Смольки ч. 10.
99—1—1

Хто знає дещо про хлопця, котрий вийшов з дому д. 9/4 1920 р. *з Малої Волосянки, повіт Турка над Стрнем?* Він називається Федьо Гомзак, літ 10, оповідає, що є з Борислава, мами не має а отець при війську або якось інакше крутить. Найправдоподобніще находиться він в турчанськім або етаросамбірськім повіті, жиє або помер. Колиб дехто знав що про него, то прошу ласкаво дати знати вітцю, котрий тільки труду поніс і не може його ніде відшукати, під адресою: *Мирон Гомзак, Борислав.*
80—2—3

Хто знає що про **Осипа Дідура с. Гринька,** котрий попав в полон російський і в 1915 перебував в селі Трудосперовне, пов. Курганьск Тобольської Ґуб., — звалить ласкаво за винагородою повідомити парохіяльний Уряд в Перемцлові, поч. Хоростків. Гусятин.
(64-5-5)

КОНКУРС на принятте питомців до Бурси „Дешевої Кухні“ в Перемишлі.

А) Оплата в харчах місячно: 8 кґ. житньої муки 5 кґ. питльованої пшеничної муки, 2⅓ кґ. гречаних круп, 2½ кґ. пшона, 2 кґ. омасти, 50 кґ. картофель, 50 кґ. капусти (одноразово) і 5 кґ. закришки (одноразово).

Б) Оплата в грошах буде означена з кінцем серпня. Поданя о принятте вносять всі питомці до 25. серпня до заряду „Дешевої Кухні“ ул. Снігурського ч. 10. Продуценти мають доставити харчі за три місяці з початком шкільного року. — За управу „Дешевої Кухні“
Теодор Ґолійчук

Передплачуйте! Читайте!
Кождий має передплатити і в такий спосіб підтримати
„Визволення“
громадсько-політичний, економічний та літературний, ілюстрований двотижневник
єдиний загально-український орґан
Виходить під начальною редакцією Евг. Архиленка.
Поодиноке число **90** Мп. На місяць **180** Мп. з пересил. — **Львів, Ринок ч. 10.**

Канцелярія адвокатів
Дра ВІЗЛЯ і Дра ФРІМА
оборонців в карних і військових справах
в Перемишлі вул. Міцкевича 2.

Дентистичний (зубний) заклад
Дра Степана Дмоховського
ул. Залізнича (Колієва) ч. 1.
приймає від 9—12 і 3—6.

Окуліст (лікар очей)
Др. Михайло Кос
приймає хорих на очи при вул. Міцкевича (в будинку почтовім).

Д. Кравт — **дентист-технік,** — **заприсяжений знавець судовий**
в Перемишлі, Міцкевича ч. 3. — Виконує всі роботи в золоті, кавчуку і порцеляні по умірковавих цінах.

Церковні дахи, а також на инших будинках покриває бляхою і направляє одиноке українське заведення бляхарське **Івана Чупляка в Стрию** ул. 4 мая.
81—3—4

Читайте! Читайте!
Важне для всіх!
МЕХАНІЧНА ТКАЛЬНЯ
Симеона Іванкова і Ска
— Стрий, вул. Трибунальська ч. 8. —
Має на складі заграничні матерії вовняні на убрання мужеські і дамські і продає їх по цінах фабричних.
Замовлення з провінції полагоджує відворотною почтою.
Продає і вимінює за прядиво чесане і нечесане цайґи, бархани, ручники, полотна ріжного рода по цінах дуже користних. На бажанне висилає прібки даром і оплатно.
За сталість цін не ручиться. 89-1-3

„ВІДБУДОВА“ промислово-торговельна Спілка — з обмеженою порукою — **ЛЬВІВ, Словацького ч. 14.**
доставляє: ремісничі знаряди, рільничі машини, знаряди і насіння, кінські підкови, цвяхи, січкарні, кухонне начиння, сокири, пилки, ваги, оси до возів, коси й серпи — — — — плуги, цемент, папу і дахівку. — — — —
Має власний ЗАЛІЗНИЙ СКЛЕП
— при вул. Трибунальській ч. 1. —

Одиноке Українське парцеляційне товариство „ЗЕМЛЯ“ у ЛЬВОВІ, Ринок ч. 43.
Переводить парцеляції більших посілостей, інтабулює зараз купців за властителів куплених ними ґрунтів. Має урядове уповажнення до парцеляції. Приймає гроші на вкладки щадничі. — Дає інформації в справах парцеляційних.

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ в ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. КОСТЮШКА Ч. 3.
Приймає і виплачує щадничі вкладки щоденно з винятком неділь і українських свят в урядових годинах і опроцентовує їх на 2%. (Вкладкові книжочки „Української Щадниці“ мають пупілярну обезпеку). — Уділює позички гіптечні, векслеві і на підклад цінних папері.

Regenerateur Машевського
одиноке добре средство проти сивіню волосся приготоване з найліпших передвоєнних середників. Можна набути тільки **в аптиці і дроґерії під „Звіздою“ вул. Францішканська 24**

Вже вийшов з друку
„Господарський Календар“ на 1922.
Зміст: 1) Церковний календар. 2) Повне календаріюм — (З нашими й латинськими святами) 3) Химка, воєнне оповідання. 4) Вірші: С. Каливця М. Майденюка і др. 5) Господарські ради. 6) **Годівля качок.** 7) **Здоровляскарб чоловіка.** (Про поживу: які підбирати страви; страви для дітей і хорих; про чистоту повітря, поради проти простуди, про заразливі хороби.) — 8) **Як поступати при наглих нещасливих випадках.** 9) Веселий куток. 10) Оголошення. Ціна Календара: 1 пр. з почтою **60 м.,** 10 прим. з почтою **550 м.** 20 прим. **1000 м.** Висилається лиш за готівку. Адрес для замовлень:
Гр. Ганулик, Львів, Куркова 10.

Видає і за редакцію відвічає: Др. Володимир Загайкевич. З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.